

Esklabotza Euskal Herrian eta esklabista euskaldunak

Euskal jatorriko pertsonek eskulan esklaboaarekin eta pertsonen trafikoarekin zerikusia izan zuten hainbat esparru aztertu eta ezagutaraziko dira.

Uzt. 11 - Uzt. 12 2025

Kod. F02-25

Mod.:

Aurrez aurrekooa

Edizioa

2025

Jarduera mota

Uda Ikastaroa

Data

Uzt. 11 - Uzt. 12 2025

Kokalekua

Iñigo Egiluz Erabilera Anitzeko Aretoa

Hizkuntzak

Euskara Gaztelera

Balio akademikoa

20 ordu

Antolakuntza Batzordea

Fundación
BBVA

ZENTZIA: UNIBERTSITATE ETA
BERRIKUNTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE CIENCIA,
UNIVERSIDADES E INNOVACIÓN

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

Azalpena

Uda Ikastaro honen helburua Euskal Herriko esklabotzaren historiari eta memoriari buruz hausnartzea da. Horretarako, euskal jatorriko pertsonek eskulan esklaboarekin eta pertsonen trafikoarekin zerikusia izan zuten hainbat esparru aztertu eta ezagutaraziko dira, XVI. mendetik hasi eta XIX. mendean, mendebaldeko herrialdeetan, esklabotza debekatu zen arte.

Ikerkuntzan eta historian adituak diren hizlariak arituko dira ikastaroan; guztiak ere eskarmentu handikoak euskaldunen iraganeko alor ezezagun horretan.

Helburuak

Zenbait kasu azterlanen bidez, euskal jatorriko pertsonek esklaboen salerosketan edota eskulan esklaboaren erabilera izandako partaidetza erakusten duten adibideak ezagutzea, batez ere (baina ez soilik) Amerikan.

Egungo memoria historikoaren inguruan hausnartzea, Euskal Herriaren iragan esklabistari eta horrek gaurko gizartearen dituen inplikazioei dagokienez.

Lankidetza

Programa

2025-07-11

15:30 - 15:45	Erregistroa / Registro
15:45 - 16:00	Inaugurazio instituzionala. Parte hartzeko ordena: Esther Corta Gabiola Euskal Australiar Alkartea - Ikerlaria Garbiñe Saenz de Buruaga Garralda Ispasterreko udala - Alkatea
16:00 - 16:45	"Esclavistas y esclavos: el rostro oculto de la Gipuzkoa del siglo XVI" Ana Galdós Monfort UPV/EHU - Irakasle emerita / Profesora emérita
16:45 - 17:30	"El tráfico de esclavos a Cuba en el siglo XIX. El caso vasco del bergantín Rebecca" Adrià Enriquez Álvaro European University Institute - Ikerlaria / Investigadora (Zoom bidez parte hartuko du)
17:30 - 17:50	Atsedena
17:50 - 18:35	"Unos esclavistas de Lekeitio en Cuba: los Goytisolo" Martín Rodrigo Alharilla Universitat Pompeu Fabra - Profesor
18:35 - 19:20	Sintesia

2025-07-12

10:00 - 10:45	"Euskal Herriak ez zuen inoiz eskabotzan parte hartu. (Des)memoria oker baten inguruan" Oscar Alvarez Gila UPV/EHU - Irakasle titularra / Profesor Titular
10:45 - 11:30	"Eskabotzaren isla eta memoria, Euskal Herriko egungo aktualitatean" Urko Apaolaza Avila Argia - Historialaria eta kazetaria
11:30 - 11:50	Atsedena
11:50 - 12:35	"Gizakien salerosketa eta eskabotza: antzinako fenomenoen bizirautea gaur egungo gizartean" Josune Lopez Rodriguez Deustuko unibertsitatea - Zuzenbide fakultateko irakaslea
12:35 - 13:20	Sintesia

Zuzendaritza

Oscar Alvarez Gila

UPV/EHU, Irakasle Titularra

Amerikaren Historiako irakasle titularra da, Euskal Herriko Unibertsitateko Filologia eta Historia saileko kidea, Gasteizko Letren Fakultatean. Bere ikerketa lero nagusia euskal diasporaren historia da. Atzerriko hainbat unibertsitatetan irakasle inbitatua izan da, besteak beste Oxfordeko unibertsitatean (Basque Visiting Fellow, 2008-2009), Nevada-Renoko Unibertsitatean (William Douglass Distinguished Scholar, 2010-2011), Georgiako Columbus State University-en (Elena Díaz-Verson Amos Eminent Scholar Chair in Latin American Studies, 2013-2014) eta Estokholmoko Unibertsitatean (Magnus Mörner Memorial Professorship, 2016-2017). Euskal Herriko Unibertsitateko Euskal Diasporaren Graduondokoaren zuzendaria da.

Esther Corta Gabiola

Euskal Australiar Elkarte, EUSTRAL, Idazkaria

Euskara irakaslea eta ikertzailea. "Laia Ikerketa taldea: Nafarroatik Ameriketarako migrazioa" elkarteko bokala eta "Euskal Australiar Elkarteko" idazkaria. Etniker Bizkaia taldeko kidea. 1990etik hona ikerketak, kolaborazioak, hitzaldiak eta publikazioak egin ditu. Besteak beste, "Tokian tokiko emigrazioa" (Ea, 2014, 2016, 2024), "Australiara joanak" (Lekeitio 2022, 2023), "Indianoa" (Lekeitio, 2024). "Australiako Diaspora" hitzaldia (Gernika, Ondarru, Durango, Markina, Zarauz, Gasteiz, Donapaleu eta Parisen 2023-24). Publikazioak: "Antzinako kontuak" (1999), "La agricultura en Bedarona" (2010), "Mapa toponimico de Ea", "Ameriketara" (2016) eta "Ameriketara eta..." (2020) liburuak idatzi ditu. Bestalde, "Proyecto de entrevistas a retornados de Australia" (2022) eta "Basques in Australia" erakusketaren komisarioa da. 2019 eta 2023 an Diaspora egunaren antolatzaileetako bat (2019 Ispaster), (2023 Gernika-Lumo).

Irakasleak

Oscar Alvarez Gila

UPV/EHU, Irakasle Titularra

Amerikaren Historiako irakasle titularra da, Euskal Herriko Unibertsitateko Filologia eta Historia saileko kidea, Gasteizko Letren Fakultatean. Bere ikerketa lero nagusia euskal diasporaren historia da. Atzerriko hainbat unibertsitatetan irakasle inbitatua izan da, besteak beste Oxfordeko unibertsitatean (Basque Visiting Fellow, 2008-2009), Nevada-Renoko Unibertsitatean (William Douglass Distinguished Scholar, 2010-2011), Georgiako Columbus State University-en (Elena Díaz-Verson Amos Eminent Scholar Chair in Latin American Studies, 2013-2014) eta Estokholmoko Unibertsitatean (Magnus Mörner Memorial Professorship, 2016-2017). Euskal Herriko Unibertsitateko Euskal Diasporaren Graduondokoaren zuzendaria da.

Urko Apaolaza Avila

Hernani, 1979. Euskal Herriko Unibertsitatean egin zituen Historia ikasketak eta duela hogei urtetik Argia astekarian ari da kazetari lanetan, historia zein ekonomia sailetako gaiak eramatzen. Esklabotzaren historiari buruzko hainbat lan idatzi ditu, bereziki Julián Zulueta esklabistaren inguruan. Argia-n ere dibulgaziorako artikulu ugari argitaratu ditu gai horri lotuta; hedabide horren Larrun gehigarrian Esklabotza lan monografikoa kaleratu zuen. Gainera, 1936ko Gerrako errepresioari buruzko hainbat libururen egilea da. Historian zehar bortxazko lanak kolektibo zaurgarrienetan izan duen eragina eta gaur egun arte utzi dituen ondorioak, horiek dira bere ikerketa ildo nagusiak.

Adrià Enriquez Álvaro

Es un doctorando en Historia en el Instituto Universitario Europeo en Florencia. Su investigación versa alrededor del tráfico de esclavos hispano-cubano ilegal en la región de Gallinas (Sierra Leone). Su tesis trata de entender este tráfico de esclavos en un contexto ilegal, en medio de dinámicas de abolición del tráfico y las relaciones con las poblaciones africanas. Ha trabajado también la relación de algunos indianos catalanes con la esclavitud, en especial la de los municipios de Sitges y Vilanova i la Geltrú, y

es además un activo participante de la cultura popular de estos municipios, donde también ha contribuido a la historia local y el conocimiento de su folklore. Ha tomado asimismo parte en diversos movimientos sociales y ha colaborado en prensa regional escribiendo alrededor de memoria colonial y esclavitud.

Ana Galdós Monfort

Ana Galdós Monfort es licenciada en Historia, diplomada en Estudios Avanzados en Didáctica de las CC.SS y del Patrimonio, y máster en Periodismo y Comunicación digital, con una destacada labor como divulgadora. Su ámbito de investigación se centra en las sociedades de los siglos XV y XVI. Forma parte del grupo de investigación Sociedades, Procesos y Culturas de la UPV/EHU. Su producción académica incluye varios artículos, capítulos de libros y monografías. Como divulgadora escribe en medios generalistas, como El Diario Vasco, y ha colaborado en radio Ser de Irun. Su labor en redes sociales resalta la importancia de la paleografía y de las fuentes documentales en la reconstrucción histórica. Su compromiso con la difusión histórica busca acercar a la sociedad temas poco explorados, como la historia de las mujeres, los esclavos y otros grupos sociales desfavorecidos.

Josune Lopez Rodriguez

Zuzenbidean Doktorea da eta Zuzenbideko irakaslea da Deustuko Unibertsitatean. Deustuko Unibertsitateak eta Bizkaiko Abokatuen Elkargo Ohoretsuak elkarrekin eskaintzen duten Abokatutza eta Prokuratorretza jarduerarako Unibertsitate Masterreko Zuzendarikidea da. Bere Doktoretza Tesia gizakien salerosketaren inguruan egin zuen, hain zuen ere, lan esplotazioa helburutzat duen gizakien salerosketaren inguruan. Bere ikerketa lerro nagusiak ondorengoak dira: gizakien salerosketa, lan esplotazioa, lan duina, lan arloko delituak, emplegu berdea, lan arriskuen prebentzioa, gizarte ekonomia. Ikerketa egonaldiak egin ditu Herbeheretan eta Txilen.

Martín Rodrigo Alharilla

Doctor en Economía por la Universitat Autònoma de Barcelona, es Profesor Titular de Historia

Contemporánea en el Departamento de Humanidades de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Es coordinador del Máster en Historia del Mundo y del GRIMSE (Grupo de Investigación en Imperios, Metrópolis y Sociedades Extraeuropeas), ambos de la UPF, y director de la colección Esclavitudes, de la editorial Icaria. Entre sus últimos libros pueden destacarse, como autor: Los Goytisolo. Una próspera familia de esclavos (Madrid, Marcial Pons, 2016) y Un hombre, mil negocios. La controvertida historia de Antonio López, marqués de Comillas (Barcelona, Ariel, 2021); y como co-autor y coeditor: Negreros y esclavos. Barcelona y la esclavitud atlántica, siglos XVI-XIX (Barcelona, Icaria, 2017), Cádiz y el tráfico de esclavos. De la legalidad a la clandestinidad (Madrid, Silex, 2018) y Del olvido a la memoria. La esclavitud en la España contemporánea (Barcelona, Icaria, 2022).

Matrikula prezioak

AURREZ AURRE

2025-07-11 ARTE

Orokorra

10,00 EUR

Kokalekua

Iñigo Egiluz Erabilera Anitzeko Aretoa

Iñigo Egiluz Plaza - Ispaster 48288

Bizkaia